

Els equips de diagnosi del canvi climàtic denuncien la falta de previsió de nous invasors a l'Ebre

Terres de l'Ebre Ò. Meseguer

"Malgrat que al Delta la major part d'espècies invasores actuals han estat introduïdes, un augment de la temperatura i de les condicions bioquímiques podrien comportar un augment de les espècies invasores oportunistes i amb més capacitat d'adaptació. Això podria desembocar en un desplaçament de les espècies autòctones". Aquesta és una de les múltiples conclusions i constatacions que fa l'*Estudi dels efectes del canvi climàtic a les Terres de l'Ebre: diagnosi, impactes i vulnerabilitat*, elaborat pels professors de la URV Òscar Saladié Borraz, Sergi Saladié Gil, Aitor Àvila i Enric Aguilar.

El document afirma que l'establiment d'espècies invasores, i la seua rapidesa en la distribució, "es veurà facilitat per hiverns menys freds". Recorda que la presència d'invasors a l'Ebre ja és "una realitat amb forts impactes en el riu, centrals nuclears [el musclo zebra] i la vida de les persones i els turistes", però, com que aquesta és una realitat canviant i creixent, alerta que no hi ha cap pla ni "cap acció prevista per afrontar el risc d'un augment d'espècies invasores en relació amb el canvi climàtic".

PLAGUES I MALALTIES Entre els riscos derivats dels invasors que identifica la diagnosi es troben la pèrdua de biodiversitat o l'augment dels efectes de plagues i malures sobre la producció forestal i agrícola. Un exemple molt clar seria el caragol maçana.

L'informe s'ha fet en el marc del programa LIFE Climate Change Adaptation, un projecte que porta per títol *Promovent la resiliència. Oportunitats i reptes de l'economia i de la societat local en l'adaptació al canvi climàtic*. Entre els organismes que en formen part hi ha l'Oficina Catalana del Canvi Climàtic de la Generalitat i el Consorci de Polítiques Ambientals de les Terres de l'Ebre (COPATE). El projecte aborda tres territoris: l'Alt Penedès, la Reserva de la Biosfera del Montseny i les Terres de l'Ebre. A l'Ebre, a l'estiu ja es van constituir la Mesa Territorial per a l'Adaptació al

Rescat de nacres al Delta

A diversos parcs naturals del litoral català s'estan fent rescats de nacres, un mollusc del mar Mediterrani (pot arribar a fer fins a 1,20 metres de llargada i viure uns vint anys) que es troba al límit de la supervivència. El motiu és que un paràsit, el protozou *Haplosporidium*, està posant fi a molts dels exemplars. Per tal d'evitar-ne l'extinció, tècnics de la xarxa de rescat de Fauna Marítima de Catalunya fan aquestes operacions i envien els molluscs a centres com l'IRTA de Sant Carles de la Ràpita o altres de fora de Catalunya. L'arribada del paràsit s'ha afegit a altres amenaces com la contaminació, les àncores dels vaixells, la pesca o la desaparició de les posidònies. A la imatge, una nacra és rescatada al cap de Creus. / FOTO: ACN

Canvi Climàtic i diversos grups de treball. Tot plegat permetrà elaborar, el 2018, l'Estratègia i el Pla d'acció per a l'adaptació al canvi climàtic de les Terres de l'Ebre.

Les espècies invasores és només una de les desenes de variables que s'analitzen en relació amb el canvi climàtic. La vulnerabilitat del sector agrícola i ramader ebrenc es considera alta (un 8 sobre 10) per al risc d'espècies invasores o molestes, només superada per la pujada del nivell del mar o per l'efecte de l'augment de temperatura en unitats ramaderes com el porcí i l'aviram. La vulnerabilitat és igualment alta en el sector pesquer i aquícola per la presència d'invasors que tenen incidència en la producció de bivalves, i en seria un exemple el cranc blau.

En canvi, aquesta vulnerabilitat passa a ser més moderada per al turisme o per a la salut en general (un 5 sobre 10). El concepte d'insecte molest no és ben bé un factor vinculat al canvi climàtic sinó que ha estat des de sempre una variable amb que

ha hagut de conviure el veïnatge i el turisme al territori. En tot cas, en l'àmbit de la salut els efectes són potencialment importants perquè es recorda que la instal·lació recent del mosquit tigre al territori pot potenciar la transmissió de malalties com zika, febre groga, chikungunya, dengue, així com arbovirus o malària per la proliferació d'artròpodes en general. També la mosca negra, més enllà de les reaccions al·lèrgiques o inflamatòries, pot ser un vector de transmissió de l'oncocercosi.

També s'assenyala en l'estudi l'afectació de les diferents espècies invasores al paisatge i a la gastronomia, per alteració de productes autòctons o per la introducció de nous plats com tot just el cranc blau.

Opinions recollides per l'informe incideixen també que cal controlar millor empreses que importen i exporten material susceptible de portar plagues d'altres llocs o el seguiment dels casos de malalties humanes, animals i epizootiques importades o si ja s'han fet autòctones. ■